

∞ De Kliniek 1 ∞

Geboorte

Christian Deterink

Mijn naam is Raso van Kaam. Alhoewel in mijn paspoort 3 maart 1980 staat vernoemd als mijn geboortedatum, beschouw ik zelf een andere, veel latere datum als de dag waarop ik werd geboren. Echt werd geboren, bedoel ik.

Mijn geboorte vond plaats toen ik in het laatste jaar van mijn studie tandheelkunde zat. Tot die tijd had ik een leven geleid zoals zovelen: een normaal burgermansbestaan zonder veel opwinding en zonder ooit geproefd te hebben van de ongelooflijke verlokkingen die dit leven te bieden heeft en die maar aan zo weinig mensen gegeven zijn.

Maar aan dat doodse leventje kwam een einde toen ik voor mijn studie een meeloop-stage moest gaan volgen. Tegendraads als ik was had ik weinig zin in een stage bij een tandartsenpraktijk of op een ziekenhuis, dus begon ik zelf iets anders te zoeken. En ik vond uiteindelijk iets interessants; een instelling in Arnhem, Red Dragon Medical Services geheten. Het was de beste beslissing die ik ooit in mijn leven gemaakt heb. Of beter gezegd: deze beslissing stond aan de basis van mijn nieuwe, echte leven.

Dat ik een bijzonder stage-adres had uitgezocht had, bleek al bij de eerste keer dat ik het bedrijf bezocht, toen ik voor een inleidend gesprek was uitgenodigd door mijn toekomstige stage-begeleider, ene dr. Szella. Het adres van Red Dragon bleek namelijk totaal onvindbaar.

Na lang rondzwerven door de vreemdste straatjes in de Arnhemse binnenstad kwam ik erachter dat ik al twee keer langs het goede gebouw gelopen was. Toen pas viel me de onopvallende koperen plaat naast de voordeur op waar in ouderwets aandoende letters de naam "Red Dragon, Med. Serv." opstond. Blijkbaar was Red Dragon een kliniek die niet gebaat was bij te veel ruchtbaarheid aan haar bestaan.

Staan voor de massief eiken deuren van het monumentale gebouw keek ik op mijn horloge en zag ik dat ik al ruim een kwartier te laat was voor mijn afspraak met dr. Szella. Aangezien ik de gewoonte had altijd punctueel te verschijnen duwde ik geërgerd en inwendig vloekend de zware voordeur open en stapte het gebouw binnen.

Misschien dat het door mijn gejaagdheid kwam dat het me in eerste instantie niet eens opviel hoe vreemd alles er uit zag toen ik in de grote vestibule kwam: een kille ruimte met aan twee kanten donkere gangen, maar vooral ... een beklemmende stilte en een zware atmosfeer. Ik merkte het niet, tèn niet. Ik had immers haast. Zonder me al te zeer om de omgeving liep ik op een zwaar

bureau in de hoek van de hal af waarachter een smalle, ongezonder ogende vrouw zat die blijkbaar de receptioniste was.

"Ik heb een afspraak met de heer Szella", meldde ik.

De vrouw keek me vanachter haar hoornen bril enigszins bevreemd aan, alsof ze me niet helemaal kon plaatsen als bezoeker. Toen keek ze naar een punt achter me en knikte:

"Hij komt er juist aan."

Ik draaide me om en zag dat er vanuit één van de gangen een man op me kwam toe lopen. Het was een lange smalle gestalte in een smaakvol zwart-grijs ensemble. Hij was een bleke man met opmerkelijk donker haar, een bleek benig gezicht, waarop de volle lippen bijzonder rood afstalen. Deze lippen krulden zich nu in een brede glimlach, terwijl de man me begroette en zichzelf voorstelde als Gheorghe Szella.

"Raso van Kaam", stelde ik mezelf voor.

"Dat had ik al begrepen", zei de man met een raar glimlachje dat ik niet helemaal thuis kon brengen.

"Kom verder".

Dr. Szella knikte in de richting van een gang en we liepen samen op. Szella begeleidde me naar een klein vertrek, waarvan ik door het bordje op de deur kon afleiden dat het zijn kantoor moest zijn. Zorgvuldig sloot hij de deur achter me.

"Ga zitten, het komt niet zo vaak voor dat we gasten als jou krijgen..." Wat een curieuze opmerking dacht ik in een flits. Maar toen begon ik me al te verontschuldigen voor de vertraging. Dr. Szella wuifde de excuses weg met een elegant handgebaar en begon me kort en zakelijk in te lichten over mijn nieuwe functie als stagiair. Ik zou dr. Szella zelf gaan assisteren in de kleine tandartspraktijk die de kliniek herbergde. Hierin behandelde dr. Szella in principe alle voorkomende problemen waarvoor patiënten naar een tandarts komen. Dit was voor mij niet nieuw, hij had me dit al door de telefoon medegedeeld.

Maar ik barste nog van de vragen; zoals de vraag waarom er een aparte tandartspraktijk in deze kliniek moest zitten. Dr. Szella maakte me duidelijk dat Red Dragon een zeer exclusieve privékliniek was, waar de patiënten gebruik konden maken van een vrijwel compleet aanbod aan diensten. Ik vroeg hem welke mensen er dan zoal op deze kliniek afkwamen. Dr. Szella gaf niet het antwoord dat ik verwachtte, namelijk dat de kliniek vooral rijkere mensen aantrok. Hij gaf me te kennen dat allemaal mensen waren die al tijdenlang bij de Kliniek waren aangesloten. Uit de manier waarop hij dit zei maakte ik op dat "Kliniek" een hoofdletter "K" moest hebben. Nou ja, misschien de naam die hij altijd gebruikte, in plaats van Red Dragon Medical Services.

Dr. Szella stelde mij vervolgens vragen. Welke vaardigheden ik allemaal had opgedaan tijdens mijn studie, welke behandelingen ik zelf kon verrichten. De standaard-vragen dus, en ergens had ik het gevoel meer interesse had voor de manier waarop ik de antwoorden gaf dan de inhoud ervan.

Toen ik vroeg wat ik mocht verwachten hier te leren, begon het gesprek een vreemde richting te krijgen.

"Eerst zul je met name mijn assistent worden", zei Szella, "maar later kun je als het goed gaat ook zelf mensen gaan behandelen. En misschien, geef ik je uiteindelijk ook nog wel enkele speciale gevallen..."

"Speciale gevallen?", vroeg ik verbaasd.

Dr. Szella leek een beetje overvallen door drie vraag. Hij leek bijna een schooljongen die zich heeft versproken tegenover de strenge rector. Hij gaf dan ook een afwijkend antwoord:

"Daar zal ik je te zijner tijd, als de tijd er rijp voor is, nog wel eens wat meer over vertellen..."

"Oké", zei ik berustend.

Zijn donkere ogen glinsterden even op. Plezier?, dacht ik, of ...

Mijn gedachten werden verstoord door iemand die de kamer binnenstapte. Het was een vrouw, een mooie vrouw, dat zeker, met haar bleke breekbare gezicht, volle rode lippen en donkere ogen waarmee ze me een lang (te lang) moment doordringend aankeek. Ik voelde iets vreemds in mijn buik. Op hetzelfde moment verplaatste ze haar blik naar Szella.

"Wie is hij?", beet ze dr. Szella toe.

"De nieuwe stagiair, Moneta", zei dr. Szella met een ontwapenende blik. De vrouw, Moneta, leek nu mondbewegingen naar dr. Szella te maken zonder daadwerkelijk geluid te maken, zodat ik niet begreep wat ze bedoelde, behalve dan dat het niet al te vriendelijk was. Dr. Szella bleef echter glimlachen en zei tenslotte zacht maar dwingend: "Ga nu weg, Moneta. Ik ben nog in gesprek met de heer Van Kaam."

Moneta bleef even bewegingloos staan, draaide zich toen plotsklaps uit en beende met een laatste blik op mij de kamer uit. Van die laatste blik kreeg ik bijna kippenvel. Er sprak iets onuitspreekbaars uit... Medelijden?

"Zo, en kun je komende maandag beginnen?", vroeg dr. Szella met opgeruimde stem.

Ik knikte langzaam.

Die nacht sliep ik slecht. Ergens voorvoelde ik dat de sfeer bij Red Dragon niet helemaal klopte. Er was iets vreemds aan de hand, alhoewel ik er niet mijn vinger op kon leggen. Er be kroop me een zekere vorm van angst, die er toe leidde dat ik mezelf uiteindelijk afvroeg of ik die maandag sowieso moest komen opdagen...

Maar uiteindelijk verdreef ik mijn zorgen en maakte ik mezelf wijs dat er niets aan de hand was.

De eerste dagen op mijn stage was dat ook niet zo. Ik hielp dr. Szella in zijn praktijk, waar de meest uiteenlopende patiënten kwamen. We boorden gaatjes, verwijderden tandsteen trokken zelfs nog twee verstandskiezen. Maar vooralsnog was het vooral heel erg rustig. In al die vrije uurtjes nam ik studieboeken door of dwaalde ik door de lange gangen.

Ik vroeg me op die momenten af waarom er overal toch zo weinig licht was. Zelfs de behandelkamer van dr. Szella was donker. Zo donker dat het moeilijk was de gebitten van de patiënten goed te zien. Ik had voorgesteld betere verlichting te regelen, maar dit had dr. Szella op

besliste toon afgewezen. Niet dat zoiets sowieso mogelijk geweest was: er waren eenvoudig niet meer lampen in de kliniek...

Ook opvallend vond ik de patiënten in de kliniek. Ten eerste waren het er bijzonder weinig, het leek wel of de kliniek slechts voor de helft gebruikt werd. Ten tweede scheen het me soms toe alsof de patiënten hier bijna woonden. Vaak genoeg had ik in het voorbijlopen gezien dat hun riante kamers, maar al te vaak waren ingericht als huiskamers, met boekenkasten en schilderijen aan de muur. En ten derden waren alle patiënten, maar ook alle verplegers en doktoren, totaal niet spraakzaam, alsof men mij als de pest meed.

En tenslotte was er nog iets merkwaardigs aan Red Dragon. En dat was de ongewoon grote bloeddonorafdeling. Ik had vaak van buiten staan toekijken en er werden altijd minstens vijf mensen tegelijkertijd behandeld. Dr. Szella had gezegd dat Red Dragon één van de grootste bloeddonorklinieken in Nederland was bovendien die constant open was. Maar, en ik kon me vergissen, het leek wel of de donors die aan de infusen lagen geen bloed gaven maar kregen... Op één van die wandelingetjes kwam ik ook Moneta weer tegen. Opnieuw viel het me op hoe bleek en transparant haar gezicht leek. Ik was blij haar weer te zien. Meer dan ik misschien vermoedde had ze de laatste dagen door mijn hoofd gespookt. Ik kon haar prachtige ogen niet vergeten... En die naam... Moneta...

Ze begroette me vriendelijk en nodigde me uit voor de lunch. Ik nam de uitnodiging gretig aan, toen nog niet beseffende dat ik met deze snelle beslissing waarschijnlijk mijn leven redde.

Even later zaten we in de kantine. Het licht scheen maar mondjesmaat naar binnen door de dikke vitrage. De ruimte was verlaten. Moneta ging langs het buffet en nam voor ons beide hetzelfde mee: zwarte koffie en een stokbroodje Filet Américain. Of tenminste: zo zag het eruit, want toen ik een hap nam smaakte het naar gewoon rauw vlees.

We raakten al snel met elkaar aan de praat. Zij vertelde over waar ze werkte (afdeling onderzoek) waar ze woonde (Utrecht), etcetera etcetera. Daarna liet ze mij vertellen. Wat ik deed, gedaan had, waar ik vandaan kwam... Ik vertelde vol enthousiasme maar ik had het gevoel dat ze niet goed oplette. Ze keek me alleen maar aan met een zweem van een glimlach. Midden een verhaal over mijn studententijd legde ze haar hand op de mijne. Ik haperde en mijn verhaal stakte.

"Je had hier nooit moeten komen, beste jongen", zei ze dringend en met treurige ogen.

Ik keek haar niet begrijpend aan. Waar had ze het over? Ik vroeg het haar maar ze antwoordde niet. Er kwam iemand binnenlopen en abrupt trok Moneta haar hand terug. Met een ongecontroleerde beweging dronk ze de koffie in één teug leeg. Ze vertrok zonder nog naar me te kijken.

Ik voelde verward. Enerzijds vond ik het jammer dat ze wegging. Ze was een opmerkelijke vrouw. Weliswaar iets ouder dan mij, maar wel heel aantrekkelijk. Ik viel op oudere vrouwen... Anderzijds was ik gealarmeerd door haar laatste opmerking: waarom had ik hier niet moeten komen...?

Ik heb een nare eigenschap: ik kan mezelf als het tegengit van alles wijs maken. Toen ik nog economie studeerde voelde ik me niet lekker en ik vertelde iedereen dat ik me niet thuis voelde op mijn kamer, terwijl ik ergens diep echt wel wist dat de studie me niet interesseerde. Toen ik bij Red Dragon binnenkwam maakte ik me zelf wijs dat alles er echt niet zo vreemd was als wel leek. En tenslotte, toen ik later die dag in een lege behandelkamer mijn gesprek met Moneta overdacht, wist ik het nare voorgevoel over Red Dragon te sussen met een ander bedenksel: Ze had gewild dat ik niet was gekomen omdat ze verliefd op me was geworden. Waarom? Omdat ze al getrouwd was! Ik groef in mijn geheugen en herinnerde me inderdaad dat ze me ze gezegd had dat ze dat was geweest. "...lang lang geleden...", waren haar woorden geweest. Ik schatte haar op 25 of 26, dus dat moest ze meer in overdrachtelijke zin bedoeld hebben.

Tenslotte wist ik alles weer van me af te zetten. In de lege behandelkamer verlegde ik mijn volledige aandacht naar een studieboek dat ik voor een inhaaltentamen moest kennen. Dr. Szella liet zich de rest van de dag niet zien.

De volgende dag kwam ik dr. Szella tegen in zijn werkkamer. Hij begroette me met een ongebruikelijk verzoek. Hij wilde een bloedtest op me doen. Want, zo zei hij, het was niet geheel onmogelijk dat ik Aids had en ik mocht mijn patiënten op geen enkele manier in veiligheid brengen.

"Sorry hoor", verweerde ik me, "maar is dat niet een beetje overtrokken allemaal?"

Dr. Szella glimlachte breed, "Niet in het minst. Ik zou zelfs zeggen: hoogst noodzakelijk."

Er was iets aan zijn tanden, besepte ik opeens, maar wat...?

Schouderophalend gaf ik toe aan dr. Szella's verzoek en stapte de gang op richting de bloedkliniek.

Daar aangekomen werd ik verwelkomd door een uitzonderlijk magere man met een Slavisch uiterlijk die op de één of andere manier heel knap was. Hij stelde zichzelf voor als Quentin en wees me een bed waar ik op moest liggen. Nog steeds enigszins met een onwerkelijk gevoel ging ik liggen. Quentin kwam aanlopen met een in plastic gepakte spuit en een band. Hij boog over me heen om met de band mijn bovenarm af te knellen. Terwijl hij dat deed bleef zijn hoofd een moment stil hangen, ongeveer ter hoogte van mijn schouders. Vanuit mijn ooghoeken meende ik dat Quentin zijn tanden even ontblootte. Volledig onwillekeurig, bijna instinctmatig, trok een siddering door me heen.

Quentin trok zijn hoofd echter weer snel weg en glimlachte me geruststellend toe. Hierna nam hij snel en efficiënt met de spuit een kleine hoeveelheid bloed van me af. En dat was dat dan.

Op de terugweg naar de behandelkamer van dr. Szella probeerde ik mezelf gerust te stellen met de gedachte dat "alles toch goed gegaan was". Toch begon er een soort wantrouwen over me komen. Het moment dat Quentin over mij gebogen stond, als een roofdier boven een weerloos slachtoffer, bleef door mijn hoofd spoken. De huivering die door me heen was gegaan... het leek wel een soort reflex voor een oeroud gevaar...

Maar opnieuw zette ik alle bedenkingen van me af. Ik besloot dat ik de volgende dag naar mijn studiebegeleider zou gaan om de mogelijkheid te bespreken een andere stage te beginnen. Dit luchtte me voor het moment voldoende op.

Teruggekomen in dr. Szella's praktijk bleek al snel dat het een rustige dag zou worden. Desondanks ijsbeerde dr. Szella rusteloos door de behandelkamer. Ik accepteerde zijn vreemde gedrag en had bovendien geen zin in een gesprek met hem. Daarom begon ik de behandelkamer maar eens schoon te maken.

Toen dr. Szella vertrok en mijn werk gedaan was zonk ik neer op de bank in de wachtkamer en had ik genoeg tijd om te tobben en een paar medische vakbladen door te bladeren. Na een korte tijd verveelde ik me al stierlijk en legde de vakbladen weg. Ik begon weer over mijn stage na te denken en het besluit om ermee te stoppen begon in mijn hoofd steeds vastere vormen aan te nemen. Ik was erachter gekomen dat het werk schaars was en niet uitdagend: van mijn voornemen om veel te leren was niets terecht gekomen en van die zogenaamde "speciale gevallen" was niets terechtgekomen. Maar hiernaast moest ik ook zeggen dat ik de sfeer in de kliniek ronduit morbide en bedreigend vond.

Ik herinner dat ik op dat moment zelfs overwoog om meteen de deur uit te lopen en nooit meer terug te komen.

Mokkend en vol zelfbeslag bleef ik lange tijd voor me uit staren. Op een gegeven moment was ik het rondhangen zat, en begon ik loom om me heen te kijken, op zoek naar iets, wat dan ook. Er moest hier toch wel iets interessanter te doen zijn? Tenslotte sjokte ik richting de werkkamer van dr. Szella, waar, zoals ik wist, een hele kast vol boeken stond.

Ik bleef peinzend voor de kast staan en pakte er vervolgens een exemplaar uit.

Het was een oud boek zag ik, met een door de tijd verweerde leren kaft. "Historica Gateretensis", was er op de voorkant gebrand.

Ik sleepte me, bevangen door lamlendigheid weer naar de wachtkamer en viel neer op de bank. Daar sloeg ik het boek open. Teleurgesteld merkte ik dat alles in het Latijn was opgesteld. Ik had de puf niet om ook nog maar te proberen iets te ontcijferen en bladerde het boek een beetje door. En kwam erachter dat de vele gekleurde illustraties voor zichzelf spraken.

Ik bekeek afbeeldingen van een kasteel op een berg en een donkere zaal waarin tientallen mensen met hun handen boven hun hoofd waren geboeid. Ik zag hoe de kelen van de gevangenen waren doorsneden waarna hun bloed in grote houten emmers werd opgevangen. Op dat moment begon ik me ongemakkelijk te voelen. Wat was dit voor een boek? Ik bladerde door en zag een veelheid van nog meer bloederige scènes. Het viel me op dat bij elke illustratie het rood van het bloed een buitengewone heldere kleur had. Alsof de tekenaar hiervoor een ander soort inkt had gebruikt. In bladerde door en zag een plaatje van mensen die de keel van hun gevangenen met hun tanden openrukten, hun bloed over hun gezicht lieten stromen en het gulzig leken te drinken. Vampiers? What the Fuck? Ik bladerde het boek sneller door en ondervond dat het boek volstond met bloed drinkende creeps... Walgend sloeg ik het boek dicht. Ik was geschokt en stommelde overeind van de bank.

Wat was dit? Waarom had dr. Szella in hemelsnaam dit soort obscure boeken in de kast staan? De gedachte viel me in dat vampiers echt bestonden, en dat maakte me misselijk. Maar dat was toch absurd? Ik was al mijn hele leven sceptisch geweest over dat soort verhalen. Natuurlijk waren het spookverhalen! Maar aan de andere kant, ik was in mijn hele leven ook nog niet eerder in zo'n omgeving geweest als ik nu was. Wat nou, als hier in deze kliniek vampiers bestonden? De kliniek had er de morbide sfeer voor. Misschien was Quentin wel een vampier, of dr. Szella zelf... Bij dat idee werd ik nog misselijker en ik gaf over op het dure tapijt dat op de vloer van de wachtkamer lag.

Wat gebeurde hier? Ik was bang en voelde me ronduit ziek. Krachteloos stommelde ik terug naar de bank. Wat gebeurde er met mij? Was het gewoon de angst? Of had Quentin soms meer bloed van me afgenomen dan hij gezegd had? Had hij me heimelijk één of ander verdovend middel toegebracht? Ik wist het niet, de vragen tolden door mijn hoofd en ik zag zwarte vlekken. Opeens sloeg de paniek toe en wilde ik alleen nog maar weg, weg uit dit gebouw. Gehaast probeerde ik de deur te bereiken. Maar het was te laat, ik voelde hoe alle kracht uit mijn lichaam verdween. Ik viel op mijn knieën en sleepte mezelf naar de bank. Even zitten om op krachten te komen, dacht ik.

Ik moet op de bank bewusteloos ineen zijn gezakt.

Jeuk aan mijn hals wekte me uit mijn slaap. Ik opende mijn ogen en zag tot mijn verbijstering dr. Szella op zijn knieën voor me zitten. Met zijn mond beroerde hij in mijn hals. Ik deinsde in doodsangst achteruit. Wat was hij in vredesnaam aan het doen? Dr. Szella verstevigde met zijn handen de greep op mijn hoofd en borst en ontblootte als een roofdier zijn tanden. Het was een moment, dat me nu nog steeds bijstaat. Dit kon me niet gebeuren, dacht ik nog. Maar toen beet dr. Szella hard in het vlees van mijn hals en liet de laatste twijfel verdwijnen... Alleen mijn geest wilde er nog steeds niet aan. Was dr. Szella echt een... vampier? Die me leeg ging zuigen? Maar dr. Szella had zeker geen lange hoektanden en het maken van twee gaatjes (zoals je in de films altijd zag) was dus onmogelijk. Toen zag ik voor mijn geestes oog weer dat plaatje uit dat boek, en ik besepte dat dr. Szella het vlees van mijn hals uiteen zou rijten om de slagader te bereiken. De afschuw stelde me in staat me even te bevrijden uit dr. Szella's greep. Ik worstelde om weg te komen, maar dr. Szella bleek bijzonder sterk te zijn. Hij trok me weer naar zich toe en fluisterde: "Eindelijk, eindelijk kan ik me voeden met je jonge bloed!" Ik voelde machteloos spartelend hoe dr. Szella voor de tweede keer zijn tanden in mijn hals zette. Hij reet mijn vlees uiteen en het bloed begon snel, heel snel, uit de verse wond te stromen. Ik probeerde nog verweer te bieden maar het leek wel of met dat bloed mijn laatste kracht weg vloeide.

Ik wilde al bijna toegeven aan het noodlot toen ik in de waas van de doodsangst en de pijn van ver weg een luide uitroep hoorde. Ik probeerde me op het geluid te concentreren, me eraan vast te klampen.

Toen werd ik volledig onverwacht verlost uit de dodelijke omklemming van dr. Szella. Ik greep meteen naar mijn hals waar het bloed nog steeds rijkelijk uit vloeide en probeerde in een bij voorbaat vruchteloze poging de bloeding te stelpen. Ademloos keek ik op. Dr. Szella lag met

krankzinnig rondtollende ogen op de grond en Moneta stond hijgend achter hem. Het leek erop alsof dr. Szella door haar was neergeslagen en dat vermoeden werd sterker toen zij hem een venijnige schop gaf. Toen ze blijkbaar had besloten dat ze dr. Szella uitgeschakeld had liep ze naar me toe.

Ze knikte me met een geruststellende maar ook ergens heel weemoedige blik in de ogen toe en zei: "Er zit niets anders meer op. Ik zal het sacrament moeten toedienen." En na die woorden boog ze over me heen en ontblootte ze haar tanden...

Ik liet haar begaan...

Een maand later was mijn nieuwe leven begonnen. Ik had een vaste betrekking bij Red Dragon, of beter gezegd, de Kliniek, gekregen en verving in mijn functie als tandarts mijn voorganger dr. Szella. Vol overgave had ik me gestort op mijn nieuwe bestaan in de Kliniek. Ik moet zeggen dat het me niet de minste moeite had gekost alle oude banden in mijn leven door te snijden. Mijn studie, mijn sociale leven, mijn familie. Nooit in mijn leven was ik gelukkiger geweest.

En dat allemaal natuurlijk uiteindelijk door het sacrament dat Moneta had toegediend. Het sacrament van de wedergeboorte, bedoel ik. Er had me niets beters kunnen gebeuren. Een geheel nieuwe wereld was voor me opengegaan en ik begreep niet dat ik ooit had kunnen leven zonder de geneugtes van het bloed...

En daarvan was er genoeg in de Kliniek...

